

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB28

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB28", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 25*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2008 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb28-txt-shoot-idb8fdac86-2119-4475-9919-4c7bc4c6f132.pdf> (tilgået 21. juni 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 25

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Det Ubetingede, et umiddelbart Forhold til Gud; at det nye Testamente ikke ganske ligefrem eller udendvidere er eller kan være Regulativet for os almindelige Msker; Naaden; Luther.

For at et Msk. skal kunne udtrykke det Ubetingede ubetinget maa han have et umiddelbart Forhold til Gud, Gud maa in concreto sige ham, hvad han in concreto har at gjøre, saa han er fritagen for alt Ansvar betræffende, hvad der er hans Opgave, hvad han har at gjøre, er aldeles angerløs, om Gud befaler ham fE at faste i 10 Dage, hvilket er Dødsdom o: s: v: o: s: v:

Anderledes med os almindelige Msker, der ikke have et umiddelbart Forhold til Gud, men ved Hjælp af os selv maa see at udfinde, hvad vi in concreto under eget Ansvar har at gjøre.

Heraf sees ogsaa, at det N. T. ikke ganske ligefrem og udendvidere kan være Regulativet for os, thi hvad udtrykker det N. T.? Først Xsti Liv, dog dette er jo Gud-Msket. Fremdeles, Enhver der levede samtidig med Xstus, og i ham saae Gud-Msket havde jo eo ipso et umiddelbart Forhold til Gud, og Paulus blev kaldet ved en Aabenbaring altsaa et umiddelbart Forhold til Gud.

Ak, hvad jeg dog har lidt paa dette Punkt, fordi jeg tungsindigt har meent udendvidere at ville gjøre det N. T. til Regulativ for mig, jeg som dog ikke har noget umiddelbart Forhold til Gud. O, men saaledes er Gud ikke, at han stiller Fordringen lige for Den, der umiddelbart af Gud faaer at vide, hvad han skal gjøre, og Den, som selv maa, under eget Ansvar udfinde, hvad Opgaven er. Byder Gud mig umiddelbart, in concreto, at jeg skal udsætte mig saaledes og saaledes, gjøre Det og Det (in concreto) som vil gjøre, at jeg bliver ihjelslagen: vel, jeg har intet Ansvar. Men, naar jeg intet umiddelbart Forhold til Gud har, saa er det jo paa eget Ansvar: har jeg saa Lov dertil? Naar jeg har et umiddelbart Forhold til Gud og Gud in concreto siger mig, hvad jeg skal gjøre og tillige forudsiger mig, hvorledes jeg vil komme til at lide derfor: vel, saa kjender jeg ganske rigtigt paa Lidelsen, at jeg er paa rette Vei. Men, naar jeg intet umiddelbart Forhold har til Gud, kan jeg saa, paa eget Ansvar, tiltage mig at ville kjende mit Guds Forhold paa Lidelse, et Guds Forhold kan jo dog ogsaa være kjendeligt paa Medgang! o: s: v: o: s: v:

Heraf seer man, at det N. T. ikke udendvidere er Regulativet for os almindelige Msker det vil sige, de Existentser, som det N. T. fremstiller er en heel Qvalitet forskjellig fra det saadan at være et almindeligt Msk.

Her bryder saa Læren om »Naaden« frem. Naar jeg ikke har et umiddelbart Forhold til Gud, saa han in concreto siger mig hvad jeg in concreto skal gjøre: saa maa jeg eo ipso for at finde Hvile og Fred for min Sjel have Naaden paa første Sted. Naaden paa første Sted! Hvilke frygtelige Smerter og Kampe i mig erindrer dette Ord mig ikke om. Og dog ikke een eneste af disse Lidelser ønskede jeg borte; thi Gud være lovet og takket, at det i een Forstand er faldet mig saa tungt at blive opmærksom paa Naaden, man kan kun altfor let tage den forfængeligt. Men rigtigt er det: Naaden paa første Sted, Naaden betræffende det Tilkommende, ikke blot betræffende det Forbigangne. Hvad vil det sige Naaden paa første Sted, Naaden i Forhold til det Tilkommende? Det vil sige: da jeg kun er et almindeligt Msk og ikke har et umiddelbart Forhold til Gud, men paa eget Ansvar maa see at udfinde (in concreto) min Opgave, hvad jeg har at gjøre: saa maa jeg jo bruge saa godt jeg kan min Forstand, og har Ansvar i denne Henseende, og paa den anden Side, om jeg end bruger den saa godt som jeg formaaer, ak, det er dog Daarlighed – ergo maa jeg have Naaden paa første Sted, hvis ikke maa jeg enten gaee fra Forstanden ganske bogstaveligt eller fortvivle.

Luther er næst det N. T. den sandeste Skikkelse. Hvad udtrykker Luther? L. udtrykker en Standsning, en Besindelses-Akt. I ham besinder Mskheden eller Christenheden sig paa, at der mellem Gud-Msket og os andre Mske, ja mellem Apostelen og os andre Mske er en Qvalitets-Forskjel, at derfor »Naaden« maa anbringes. De første Christne, de gamle Kfædre forstode det ikke saaledes, de gik naivt løs paa Efterfølgelsen. Ære og Priis være dem! Men til Grund for al deres Stræben ligger dog en Overseen af, at der mellem Gud-Msket og et almindeligt Msk. er en Qvalitets-Forskjel, at et almindeligt Msk. ikke ganske ligefrem og udendvidere kan (selv om han nok saa redeligt vilde) eller tør bøie sit Liv efter dette Paradigma.

Der er derfor i en Forstand i Luther en Slaaen af i Forhold til det Christelige sammenlignet med de ældste Xstne, i en anden Forstand er der et Fremskridt betræffende den Naivitet, at et almindeligt Msk., hvor redeligt han end vilde, udendvidere kan have Gud-Msket til Forbillede.

Lutherslog af. Det jeg dadler er, at han ikke stærkere gjorde dette kjendeligt, at det høist en passant bemærkes fE i den augsburgske Confession i Artiklerne om Misbrugene N° 2 de conjugio Sacerdotum, 14: Et cum senescente mundo paulatim natura humana fiat imbecillior.

I Luther er der slaaget af. Dog bliver det at hade sig selv alligevel, men paa en anden Maade. Til Grund for de første Xstnes Stræben laae en naiv Forestilling om virkelig at kunne naae Forbilledet og at hade sig selv var at faste og hudflette sig eller var at blive Martyr. I det Lutherske ligger det at hade sig selv paa et andet Sted, nemlig betræffer den dræbende Forstaaen,

hvorledes et Msk. trænger til Naaden, hvilket for Kjød og Blod kan være lige saa tungt - thi Kjød og Blod kan ogsaa være villig til at ville faste og hudflette sig og lade sig brænde, naar det blot staaer fast, at Lighed med Gud-Msket, med Apostelen lader sig naae.